

TỪNG BƯỚC XA ĐỜI

Đang đọc emails trên computer, Hằng nghe như có tiếng ai nói lầm rầm ngoài cửa. Nàng đi ngang phòng khách, nhìn ra cửa chính và thấy bà Ngọc, đứng bên ngoài, đang chấp tay vái trời lia lịa: "Con lạy thần hoàng, thổ địa cho đứa nào ăn cắp của con thì sẽ bị Trời hành tội. Tiên sư cha đứa nào lấy của bà sẽ không mọc đầu lên được, ăn không ngon, ngủ không yên."

Hằng bực bội hết sức, sao lại đứng trước cửa mà lớn tiếng chửi thế kia, hàng xóm nghe thấy hết còn gì. Hằng đẩy cửa bước ra, trầm giọng:

- Mẹ vào trong nhà đi! Có ai ăn cắp đồ của Mẹ đâu mà Mẹ ra đây chửi om xòm.

Bà Ngọc quắc mắt nhìn Hằng tức tối, bà chờ Hằng đi vào nhà rồi lại vái Trời thêm một lần nữa, méu máo:

- Chúng mày không lấy của bà thì ai vào đây mà lấy... Ma quỷ à? Ma người thì có... Sống sao nổi đây giờ? Con khổ quá! Bao năm dành dụm giờ mất hết!

Bà ì ạch khuôn mặt chậu chậu vào nhà, ngồi bệt xuống sàn, vừa tĩa cành cây vừa sụt sùi, kể lể:

- Có ăn cắp cũng phải biết thương người chứ, già cả như thế này cũng không tha ... Cứ như là ma xó, đầu đâu cũng biết, cũng lấy được cơ chứ. Tài tình thật!

- Mẹ bảo "nó" là ai đây? Mẹ mất cái gì? Vòng vàng, kim cương? Mẹ viết xuống giấy rồi con sẽ đi mua cho mẹ hay là con đền tiền, mẹ nhé?

Bà Ngọc không thềm trả lời. Bà lộn ruột nhìn cái bản mặt khó chịu của đứa con gái mà bà đã thương yêu, săn sóc bao năm nay. Đồ bạc bẽo! Nó không lấy nữ trang của bà thì chồng nó, con nó lấy. Bà đã dấu chúng rất kỹ lại cột dây chạt vào chân giường cẩn thận, rồi ngày cũng như đêm, lúc nào ông bà cũng thay phiên nhau có mặt trong phòng kể cả giờ cơm, ông bà bày mâm cơm trên sàn, ngồi bệt ăn, trông rất thảm hại, thế mà vẫn mất, đau quá! Mỗi lần bà than với nó, nó cứ bảo bà để quên đâu đó, chịu khó tìm sẽ thấy. Quên thế nào được! Bà đã lú lẫn đâu. Bà nhớ rất rõ bà có bao nhiêu hộp nữ trang, mỗi hộp có những cái gì, và bà đã dấu ở chỗ nào. Cả buổi sáng, bà đã xục xạo tìm khắp nơi, từ những ngăn kéo của tủ thờ, bên dưới giường ngủ, dưới bồn rửa mặt trong phòng tắm, đến những túi đựng quần áo cũ và cả những ngăn tủ sách dưới basement, ... mà vẫn không thấy, rõ ràng có đứa ăn cắp. Thôi, đúng rồi, thằng Đức đã lấy của bà, rồi đem vào trường bán cho bạn. Chúng nó thì làm gì biết đồ thật hay giả, bà mua đôi hoa hạt trai \$500, chúng đem bán thì may ra chỉ được vài chục. Càng nghĩ bà càng xót của, đã nhiều lần bà bảo Hằng dỗ ngọt

con, bảo đưa lại cho bà thì bà sẽ cho tiền nhưng Hằng nhất định không chịu, cứ nằng nặc nhận là mình lấy và hỏi bà muốn đền bao nhiêu tiền. Để chứng minh là Đức vô tội, Hằng chỉ cho bà thấy những món nữ trang của mình để khơi khơi ngay trên mặt tủ mà có mất đâu. Ô hay, lẽ nào thằng Đức lại ngu si dám lấy trộm đồ của mẹ nó. Mẹ nó sẽ dần cho nó một trận đấy. Càng nghĩ bà càng nhất định nó là tội phạm trong nhà này chứ mẹ nó đâu cần những đồ trang sức của bà.

Bà mon men đến bên thằng Đức đang ngồi xem TV, bà khẽ khàng bảo nó vì không muốn Hằng nghe thấy:

- Mày có lấy đôi hoa hạt trai của bà thì trả lại cho bà. Bà sẽ cho \$50. Nếu mày không trả cho bà thì Trời sẽ phạt đấy, phạt nặng đấy!

Thằng Đức lắc đầu, ú ớ bằng tiếng Anh. Bà chẳng hiểu nó nói gì, nhưng nó đã lắc đầu thì nó sẽ không trả lại cho bà. Chắc là nó đã bán mất thật rồi. Bà giận dữ, hàm hàm bỏ lên lầu.

Nãy giờ Hằng vẫn kín đáo theo dõi bà Ngọc, thấy mặt thằng Đức ngẩn ngơ, sừng sốt khi bà thì thầm vào tai nó điều gì. Hằng chạy ra hỏi con:

- Bà nói gì đó?

Thằng Đức hiểu tiếng Việt chút chút nhưng không nói được. Nó ngơ ngác:

- She said the sky will punish you?

Hằng thương con đâm ra bức tức, nó có tội gì đâu mà lại rủa nó như thế. Cố nén sự buồn phiền, nàng bảo con:

- Bà lẩn rồi... Để nữ trang đâu đó rồi quên, khi tìm không thấy thì kêu mát, nghĩ là con lấy đồ của bà.

Con đừng để ý đến lời bà nói. Bà lúc nào cũng thương con.

Hằng chạy lên lầu, tìm chồng để nghĩ cách giải quyết. Khi đi ngang phòng ngủ đóng cửa im im của bà Ngọc, nàng nghe tiếng Mẹ đang kể lể với Bố, vẫn một giọng than oán, buộc tội nặng lời. Tiếng ông Ngọc phụ họa: "Con cháu gì mà tệ hại thế!" càng làm Hằng chán ngán hơn.

Ban đêm, bà Ngọc mất ngủ, lục đục lấy nữ trang ra xem rồi cất lại vào hộp đem dấu. Đến sáng đi tìm thì không nhớ là đã cất trong hộp nào, dấu ở đâu, rồi quả quyết là có kẻ lấy cắp, rồi vật vã khóc, kêu than với trời, chửi rủa con cháu. Hằng không chịu được cảnh bà Ngọc ngồi khóc rung rức, bù lu bù loa kể lể: "Ôi giờ ôi ... tôi mất hết cả rồi. Sao tôi khổ thế này ... đành dùm cả đời bây giờ nó lấy hết rồi... Giờ ạ! Chứng cho con ... Đứa nào lấy của con thì trời bắt tội nó, trời trừng phạt nó... Sống chẳng ra gì..." Giọng của bà chì chiết, thê lương. Hằng muốn đến ôm Mẹ để an ủi nhưng hai chân Hằng như dính chặt xuống sàn, có cái gì đó đã níu Hằng lại. Hằng không ngờ Mẹ mình lại biến dạng trở thành tàn nhẫn và cay độc như thế này. Đã có vài lần Hằng cố tìm những gì bà kêu mát nhưng vừa vào phòng thì Hằng khựng lại, không biết bắt đầu từ chỗ nào vì chỗ nào cũng nhét đầy đồ đạc, xó xỉnh nào cũng linh kinh bao thứ vật

vĩnh, chật như nêm. Hằng lóa mắt... Lục lọi cả ngày chưa chắc tìm ra mà sau này còn bị nghi ngờ thêm vì đã biết những món đồ và chỗ bà cất giấu.

Hằng không tìm ra thì bà Ngọc lại càng kêu mắt nhiều hơn nữa. Cứ một tuần hay mười hôm lại có chuyện mất đồ. Lần nào cũng kêu mất hết, biết bao nhiêu lần như vậy mà vẫn chưa hết? Sự nghi kỵ càng ngày càng tăng, bà gọi điện thoại than thở với những đứa con khác, trách móc Hằng đối xử với bà thậm tệ, để bà ăn cơm nguội và thức ăn dư thừa, còn nghĩ là Hằng đầu độc bà nữa. Trong khi đó, mỗi thứ sáu, chồng Hằng chở bà đi chợ để bà nấu ăn riêng vì ông bà muốn thế. Hằng quá chán nản với những lời buộc tội hàm hồ, tình cảm giữa hai mẹ con bị xói mòn, mất sự gần gũi, và nàng trở nên lạnh lùng, ít nói, suy sụp tinh thần.

Hằng muốn đưa mẹ đi bác sĩ để xem có bị Dementia không, nếu cho uống thuốc sớm thì có thể cải thiện được tình trạng này và làm chậm lại sự phát triển của căn bệnh. Hằng nghĩ là bà bị Parkinson's disease vì tay bà bị run khá nặng nhưng gia đình thì lại cho rằng bắp thịt và gân tay bà bị yếu, những nghiên cứu khoa học cho thấy những người bị Parkinson's disease cũng có thể mắc bệnh Dementia.

Bạn của Hằng là bác sĩ Thảo, đã từng chữa nhiều bệnh nhân cao tuổi có chứng bệnh Dementia. Bản thân Thảo đã trải qua một thời kỳ sống chung rất khó khăn với mẹ chồng khi bà mắc phải bệnh này mà không chịu uống thuốc. Thảo khuyên Hằng phải đem mẹ đi bác sĩ chẩn bệnh ngay.

Nhưng anh em trong nhà không ai tin bà Ngọc bị Dementia. Họ cho rằng quên là chuyện đương nhiên của người già, nhất là vào cái tuổi bát tuần như ông bà Ngọc và không cần thuốc vì những loại thuốc an thần sẽ có những biến chứng nguy hiểm, chỉ cần biết cách mềm mỏng, kiên nhẫn, và chịu khó giảng giải cho bà hiểu thì sẽ trấn an được và bà sẽ bớt hoang tưởng, nghi ngờ và sợ hãi.

Hằng không đồng ý vì nếu cho rằng bệnh Dementia là bệnh tâm thần, có thể chữa được bằng tâm lý thì các bác sĩ đã chẳng phải uống công sức, tiền tỷ để nghiên cứu, tìm thuốc chữa bệnh mà chỉ cần đem tình thương ra là chữa được.

Dù không có sự tán thành của anh em, nàng vẫn gọi bác sĩ xin một cái hẹn vì Hằng không thể để Mẹ kéo dài sự sống như thế này. Sau đó bác sĩ có gọi cho bà Ngọc nhưng lại phải nói chuyện với ông vì bà Ngọc không biết tiếng Anh. Hằng không biết bác sĩ đã khuyên gì, chỉ thấy ông Ngọc luôn miệng “Yes! Yes!” nên Hằng an tâm, đinh ninh là bà Ngọc sẽ chịu đi khám bệnh. Nhưng càng gần đến ngày khám bệnh, bà Ngọc càng tỏ ra ương ngạnh không chịu đi còn xúi ông mắng các con vì bà biết con cái chỉ nghe lời ông thôi. Ông giận dữ bảo Hằng: “Mẹ không cần đi đâu hết vì Mẹ không bệnh tật gì cả, cũng không cần khám sức khỏe tổng quát nữa.” Hằng dọa nếu Mẹ không đi thì bác sĩ sẽ không chịu trách nhiệm về bệnh tình và nếu bệnh trở nặng phải vào phòng cấp cứu mà không có bác sĩ của mình thì cứ nằm đó mà chờ... chết. Hằng vẫn thường trách ông sao không khuyên bà mà lại nghe lời bà. Ông nói: “Mẹ chẳng còn sống bao lâu

nữa đầu... Bố chiều Mẹ cho Mẹ vui, cho yên nhà yên cửa.” Những khi có mặt con cái thì ông cũng ráng nói điều phải trái, giảng cho bà nghe nhưng khi chỉ có hai người với nhau thì bà nói gì ông cũng gật gù, phụ họa theo. Lần này, bị ông cản, Hằng âm ức lắm, thao thức suốt đêm, cố nghĩ ra cách đưa bà đi.

Đến ngày hẹn, khoảng 7 giờ sáng, Hằng qua phòng đánh thức Mẹ dậy. Hằng cầm sẵn máy quay phim để có bằng cứ sau này là Hằng đã cố gắng hết sức lo cho bà. Bà Ngọc bật ngồi dậy, hỏi dồn:

- Đứa nào thế? Cái gì sáng lập lờ thế?
- Con đây. Mẹ dậy sửa soạn đi bác sĩ cho kịp giờ hẹn. Nếu Mẹ không chịu đi thì con có thu hình đây để cho bác sĩ và mọi người biết.

Bà ngần ngừ một lúc rồi xỏ chân vào đôi dép đứng dậy:

- Ừ thì đi vậy!
- Mẹ sửa soạn nhanh lên, mình chỉ còn có nửa tiếng nữa thôi.

Ông Ngọc vẫn chưa tỉnh ngủ, lè nhè:

- Con có cần Bố đi theo không? Lần này là lần chót đấy! Bà thay quần áo nhanh lên. Nhớ là không ăn gì cả để họ thử máu.
- Con đưa Mẹ đi được rồi. Con gói thêm cái croissant để Mẹ ăn sau khi thử máu.

Hằng ngạc nhiên khi thấy ông bà không có một sự chống đối nào. Chả bù với đêm hôm trước, ông bà gặng lắm, giọng đanh thép, quát tháo, nhất quyết chẳng chịu đi.

Sau khi khám sức khỏe tổng quát và hỏi bà Ngọc vài câu, bác sĩ Brown nghĩ bà Ngọc mới chớm bị Dementia. Bác sĩ cho liều thuốc rất nhẹ để giữ cho tình trạng không trở nên tồi tệ quá nhanh.

Chưa kịp lấy thuốc về thì ông bà Ngọc đã lên chơi nhà Hạnh nhân dịp mọi người về đây họp mặt vào những ngày lễ cuối năm. Bà gặp con cháu đầy đủ, rất vui, không thấy kêu mát đồ đạc nữa. Rồi ông bà quyết định dọn về đó ở luôn.

Hằng mừng lắm. Thay đổi chỗ ở có thể làm bà Ngọc vui hơn, bệnh tình thuyên giảm. Hạnh không đi làm; có thì giờ gần gũi, tâm tình với ông bà nhiều hơn; chịu khó nấu những món ăn ngon; và chồng lại là bác sĩ nên có thể lo cho ông bà Ngọc chu đáo hơn. Sau 16 năm chung sống, Hằng buồn vì sự thay đổi bất chợt nhưng đành chấp nhận vì mình còn đang đi làm, không thể chăm sóc và canh chừng bà Ngọc uống thuốc cho đều đặn được. Duy trì hoàn cảnh này chỉ làm bệnh tình bà Ngọc thêm trầm trọng và Hằng thêm khổ tâm.

Hằng cũng muốn những anh, em khác có dịp phụng sự Bố Mẹ để hiểu được những gì Hằng đã trải qua và chịu đựng. Đúng ngoài cho lời khuyên thì dễ nhưng đến khi sống chung rồi mới biết thực hư!

Vài tuần sống vui vẻ với Hạnh qua nhanh. Khi con cháu đã về hết, sinh hoạt trở lại bình thường thì chuyện mát đồ lại tái diễn. Ngoài nữ trang, bà còn kêu mát nhiều thứ như cái dù, quyển sổ thông hành, sổ ghi số

điện thoại, khung ảnh, v.v. Bà nghĩ là chồng của Hạnh lấy rồi đem cho chị em bên đó. Bà xác quyết: “Nó là bác sĩ, có thuốc mê. Nó cho thuốc để Mẹ ngủ mê man thì vào lột hết dây, nhẫn, vòng...” Bà lại kêu gào,

khóc lóc và chì chiết chửi. Bà dấu đủ mọi nơi, bên dưới học tủ quần áo, trong hộp đựng giấy, dưới nệm giường, trong áo gói, v. v. Khi tìm thấy, Hạnh chụp hình để làm bằng chứng thì bà giận dữ xông lại định đánh Hạnh. Bà bực tức lắm, giận lẫy: “Tôi già rồi, lú lẫn rồi! Cứ đợi đấy, đến khi bằng tuổi tôi thì không chừng còn lú lẫn hơn tôi.” Ông Ngọc cũng không còn tin bà nữa. Mỗi lần bà kêu mát, ông gạt đi: “Bỏ... Bỏ hết đi cho rảnh nợ! Cả ngày chỉ kêu ca”. Bà nổi cơn tam

bành, tát vào mặt mình đồm độp, đổ au cả bên má: “Này! Này! Đánh cho chừa cái tội vu oan giá họa này...” Ông ngán ngẩm, mặc kệ. Con cái phải can gián mãi bà mới thôi.

Rồi đâu lại vào đó... Trước kia thì một tuần hay mười ngày mới có một vụ mất đồ, còn bây giờ thì mỗi ngày một vụ hoặc một ngày mấy vụ chứng tỏ bệnh Dementia đã nặng hơn.

Bắt uống thuốc thì bà phải uống nhưng ngậm trong miệng, rồi quay đi lấy thuốc ra vứt vào sọt rác, trên thảm, bồn cầu, ...

Hằng lên thăm Mẹ. Bà Ngọc hồng hào, khỏe mạnh, đầy đà hơn trước. Bà ra dấu cho Hằng theo bà lên lầu. Phòng ngủ của ông bà rộng gấp đôi căn phòng cũ tại nhà Hằng nhưng vẫn không đủ chỗ cho tất cả đồ đạc; những tấm ảnh đóng khung của ông bà la liệt trên sàn, dựa vào tường; bàn thờ Phật và thờ vong thì để ngay trước bộ sa-lông. Chả bù với lúc còn ở nhà Hằng, ngoài phòng ngủ, bà còn có phòng thờ riêng biệt, bày biện trang trọng, đẹp đẽ và ảnh ông bà thì treo khắp nơi.

Sau vài câu hỏi thăm về sức khỏe, bà Ngọc vào đề ngay:

- Con có biết là Bố thương con nhất nhà không? Trước khi chết, Bố chỉ muốn mở mắt thấy con lần cuối rồi mới an lòng ra đi. Bố muốn được ở gần con.
- Bố Mẹ già lại mang bệnh thì nên ở với Hạnh để vợ chồng nó chăm sóc kỹ lưỡng. Người bệnh mà có bác sĩ trong nhà lại ở gần bệnh viện thì quá tốt. Nhà của Hạnh lớn, khoảng thoáng lại có vườn rộng để Bố Mẹ đi bộ, dạo mát cho khỏe khoắn, ...

Bà Ngọc ngắt lời:

- Không cần... Nhà rộng mà như địa ngục ... Con Hạnh bất nhân. Bố Mẹ đã từng này tuổi rồi, có chết cũng là quá thọ, không sợ bệnh tật, không cần vào nhà thương. Con nên nghĩ lại, thương Bố đã cả đời hy sinh cho các con. Mẹ thì ở đâu cũng được. Mẹ chỉ muốn Bố được vui lòng khi nhắm mắt... Con có thương Bố không?

Bà Ngọc sụt sùi... Hằng mỉm lòng nhưng bán tín bán nghi vì khi mới vào nhà Hằng thấy ông Ngọc vui vẻ lắm chứ có buồn rầu gì đâu. Hằng biết là bà Ngọc đang đánh đòn tình cảm. Thấy chưa thuyết phục được Hằng, bà cứ lập đi lập lại những điều đã nói khiến Hằng càng nao lòng, khó xử:

- Để con xuống nhà hỏi ý của Bố đã rồi sẽ tính.
- Ừ, con xuống hỏi Bố đi... Đừng làm Bố buồn ...

Ông Ngọc đang ngồi đọc sách ở bàn ăn trong bếp, trông ra cái hồ nhân tạo với hàng cây xanh um và đàn cá Koi mỹ miều. Trông ông rất an bình, tươi tỉnh, có vẻ hợp với chỗ ở mới. Hằng nhìn Bố, dò hỏi:

- Bố có thích ở đây không?
- Cũng được... Bố ở đâu cũng không thành vấn đề. Con hỏi Mẹ chưa?

Ông nhìn bà... Bà nhìn ông... Mặt bà đanh lại, sượng sùng vì ông đã không nói đúng ý của mình. Hằng gặng hỏi:

- Mẹ nói là Bố muốn về ở với con? Con thấy Hạnh lo cho Bố Mẹ đầy đủ lắm. Con thấy Bố Mẹ khỏe ra đấy. Mẹ còn lên cân nữa.

Ông chậm rãi nói dù biết bà sẽ phật ý:

- Đứa con nào cũng thương Bố Mẹ cả và Bố Mẹ ở với đứa con nào cũng thế thôi.
- Vậy con không thắc mắc gì nữa. Con sẽ lên thăm Bố Mẹ khi có dịp.

Hằng rời bàn đi ra bếp nấu cơm, thoáng thấy bà Ngọc kéo ghế lại gần ông rồi ghé tai thì thầm: “Con Hằng không nhận mình nữa”. Hằng xôn xang, cay mắt... Sao Mẹ lại thốt lời cay đắng và dùng chữ nặng nề thế này? Sao lại nghĩ rằng con xua đuổi Bố Mẹ?

Lắm lúc Hằng băn khoăn không tin bà có bệnh vì bà rất khôn ngoan, minh mẫn, và nhiều mảnh khóc nhưng những gì Hằng đọc được trên Internet về chứng bệnh Dementia và kết quả chẩn bệnh vừa qua đã thuyết phục Hằng, đã xác thực là bà Ngọc vướng phải căn bệnh nghiệt ngã này. Hằng xót thương Mẹ lúc nào cũng phải sống trong nghi ngờ và nom nớp lo sợ bị hãm hại, đồ đạc bị trộm cắp,... một cuộc sống nhiều đe dọa và đau khổ vô cùng! Hình ảnh bà nước mắt ràn rụa, ti tê kẻ lẻ hay lẫn lộn kêu gào luôn làm tim Hằng se thắt. Bà Ngọc sẽ chẳng bao giờ thoát được cảnh này trừ khi chết! Hằng bàng hoàng nhận thức được sự thật phũ phàng- mẹ nàng đang ở cuối đường sinh tử, đang chìm dần vào cõi u mê và từng bước xa rời cuộc đời! Đóa hoa hồng đỏ mà nàng hãnh diện cài lên áo mỗi dịp lễ Vu Lan đang héo hắt, nhạt phai màu sắc. Chưa cài hoa trắng, Hằng đã khóc vùi. Hằng khóc, tiếc thương người Mẹ thừa nào đã không còn nữa!

Nguyễn Phương Thúy, 09/10/2015

Mùa Vu Lan